

Ruimtelijk Raamwerk concept Park ‘t Loverveld | Asten

17 01 2023

KRUIT KOK
LANDSCHAPSARCHITECTEN

Inhoud

1.	Inleiding		2
2.	Doelstellingen		5
3.	Wat is een ruimtelijk raamwerk voor het park ‘t Loverveld?		7
4.	Ruimtelijk raamwerk park ’t Loverveld		9
	4.1	Identiteit en zonering	9
	4.2	Routes	15
	4.3	Watersysteem	17
	4.4	Natuur, biodiversiteit en beheer	29
	4.5	Een gezond en inclusief park	33
	4.6	Ontmoetingsplekken en tuinen in de driehoeken	34
	4.7	Voorzieningen sport, spel en beleven	37
	4.8	Beeldtaal inrichtingselementen en materiaalgebruik	40
5.	Ontwikkelingsvisie, financiering en fasering		42
Colofon			44

1. Inleiding

Deze concept rapportage is de resultante van de gevoerde omgevingsdialogen, het onderzoek en de integrale ontwerpstudie betreffende het parkgebied ‘t Loverveld te Asten.

Uit alle input en reacties op de op 10 oktober 2022 gepresenteerde modellen hebben we in overleg met de ambtelijke werkgroep keuzes gemaakt ten aanzien van de uitwerking van het ruimtelijk raamwerk.

In de volgende hoofdstukken presenteren we de ontwikkelingsvisie en het ruimtelijk raamwerk voor het Park ’t Loverveld.

We wensen u veel leesplezier,

Esther Kruit en Mariëlle Kok

2. Doelstellingen

De inventarisatie en analyse, gecombineerd met de omgevingsdialogen en input van de gemeenteraad heeft geleid tot een 6-tal doelstellingen voor het Loververld.

1. De water en klimaatopgave is leidend in de ontwikkelingsvisie. Het toekomstbestendige en flexibele watersysteem vormt de drager van het toekomstige park.

2. Het park verbindt de wijken met slimme routes.

3. Het park heeft een hoge biodiversiteit en natuureducatieve mogelijkheden.

4. Het park is (deels) een gebruikspark met bankjes, ruimte voor sport en spel en evenementen, fijne plekken om te ontmoeten en ontspannen voor jong en oud. Een inclusieve groene omgeving die de gezondheid van de gebruikers bevordert.

5. Het parkgebied als totaal heeft een duidelijke signatuur en betekenis voor heel Asten; een parkgebied met betekenis en allure.

6. Het park is maakbaar en ook in de toekomst beheerbaar en kan doorgroeien tot een volwassen park.

Deze doelstellingen zijn in overeenstemming met ambities uit de Astense Omgevingsvisie:

- Ontwikkelen van een gezonde en activerende leefomgeving, met veilige en aantrekkelijke plaatsen om te bewegen en elkaar te ontmoeten.

- Behouden en verbeteren van een groene leefomgeving waarin hittestress beperkt wordt, het water voldoende ruimte krijgt en de biodiversiteit hoog is.

Deze doelstellingen zijn op verschillende manieren vertaald naar de toekomstvisie en het ruimtelijk raamwerk voor het basispark.

Sleetse voorzieningen

Sociaal veilige omgeving wordt gewenst

3. Wat is een ruimtelijk raamwerk voor het park ‘t Loverveld?

De Boekenkast en de boeken als metafoor van het raamwerk en de vlakken

Onder het ruimtelijk raamwerk verstaan we de minimale basis van het netwerk van paden, entrees en de structurerende water- en groenstructuur. Het ruimtelijk raamwerk laat zich het best vertalen als de stevige boekenkast. De boeken in de boekenkast zijn de parkvoorzieningen die ook kunnen veranderen in de tijd. Vanuit de basis kan het park verder ontwikkeld worden door toevoeging van voorzieningen passende binnen het ruimtelijke raamwerk.

Het ontwerp voor het ‘ruimtelijke raamwerk’ geeft oplossingen voor de belangrijkste vraagstukken en doelstellingen.

Ten eerste zijn er de harde randvoorwaarden en opgaven zoals de water- en klimaatopgave. Een toekomstbestendige en flexibel watersysteem is een van de belangrijke pijlers van de toekomstvisie in combinatie met en robuuste groenstructuur en natuurontwikkeling.

Het groen-blauwe raamwerk vormt het fundament van het toekomstige park.

De omringende wijken gaan op ‘t Loverveld afwateren

Ten tweede komt uit de enquête en omgevingsdialoog de gebruikerskant duidelijk naar voren.

Er is behoefte is aan een (sociaal) veilig gebruikspark met mooie, duidelijke routes en paden, bankjes, ruimte voor sport en spel, fijne plekken om te ontmoeten en ontspannen voor jong en oud. Kortom, een parkgebied met betekenis en allure.

Het huidige evenementenveld heeft deze parkallure o.a. door de mooie boomgroepen, grote solitaire bomen en de ovaalvormige ruimte. De voorzieningen eromheen echter zijn sleets geworden.

Het huidige groen in het noordelijk en oostelijk deel van het plangebied heeft geen duidelijke parkidentiteit. Wel hebben deze delen natuurpotentie maar ook daar is een toekomstvisie nodig.

Het parkgebied als totaal verdient een duidelijke signatuur en betekenis voor heel Asten.

Ten derde moet het park ook realiseerbaar en beheerbaar zijn. De ontwikkelingsvisie geeft een handelingsperspectief hoe de gewenste allure op termijn te realiseren is.

Het ruimtelijk raamwerk en een 1e opzet voor de fasering (hoofdstuk 5) biedt een basis voor het prioriteren van projecten, het ontwikkelen van een beheersvisie/-plan en het ondersteunen van burgerinitiatieven.

Het raamwerk

Beleef- en doepark

Water en Natuurzones

4. Ruimtelijk raamwerk park ’t Loverveld

Zonering (A, B)

4.1 Identiteit en zonering

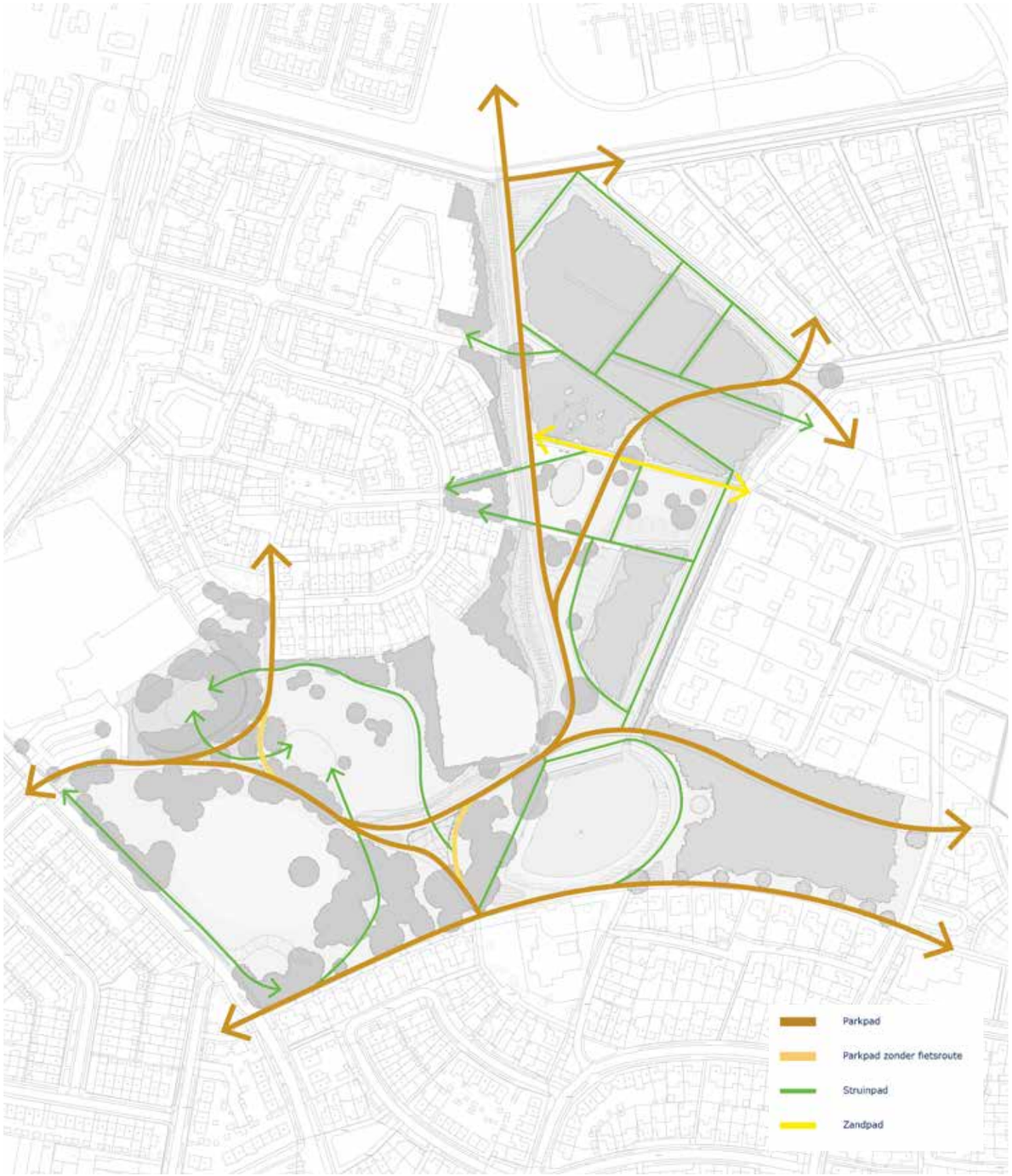
De identiteit van park ‘t Loverveld bestaat uit een parkachtig beeld van grote multifunctionele open ruimtes in de vorm van een waterpartij, grasvelden en boomweides met geconcentreerde voorzieningen op knooppunten. De tegenhanger van dit parkachtige beeld wordt gevormd door de drie dichtere natuurbossen in het noorden, midden en westen. In beide delen (A en B) hebben natuurwaarde én recreatieve waarde. De accenten en ruimtelijke uitwerking van de delen verschillen.

We omschrijven de zonering op en onderdelen van het raamwerk hier op hoofdlijnen. In de volgende hoofdstukken worden de onderdelen meer in detail toegelicht.

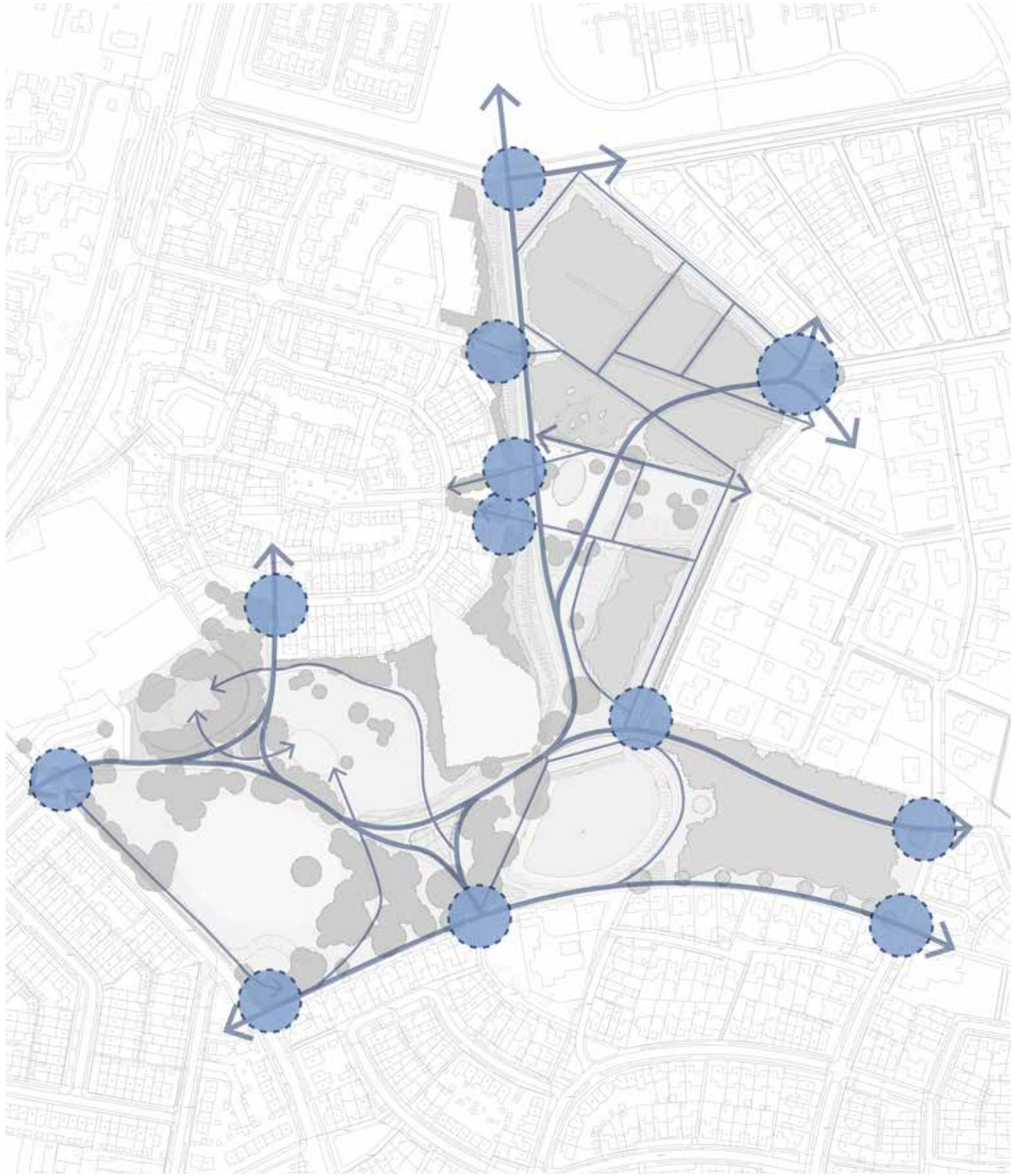
A. Beleef- en doepark
Tijdens een van de omgevingsdialogen is het Park ’t Loverveld is het ‘groene centrum’ van Asten genoemd. Dit geeft de importantie van de plek voor Asten aan.

Deels komt dit doordat op het huidige evenementenveld jaarlijks een aantal evenementen gehouden worden die Asten op sociaal gebied samenbrengt.
De evenementen zijn zeer belangrijk en gezichtsbepalend voor Asten. De huidige parkallure van de omgeving van het evenementenveld, bestaande uit de ovaalvormige ruimtes met mooie groepen solitaire bomen, bankjes, voorzieningen voor beleven, sport en spel wordt uitgebreid naar het noorden en oosten. Een nieuwe vijver draagt bij aan deze nieuwe parkallure.

B. Water en Natuurzones
De tegenpool van het ‘groene centrum’ zijn de natuurzones. De bestaande bossen worden verder ontwikkeld tot toekomstbestendige parkbossen met een hoge biodiversiteit. Onderdeel van de natuurzones is een ingenieus watersysteem. Er wordt een vijver toegevoegd, een beekje met overstromingsvlakte en gecontroleerde vloeivelden in de bestaande bossen.
Het hele watersysteem inclusief de oostelijke oever van de vijver krijgt natuurvriendelijke oevers die de biodiversiteit in het park zullen verhogen.

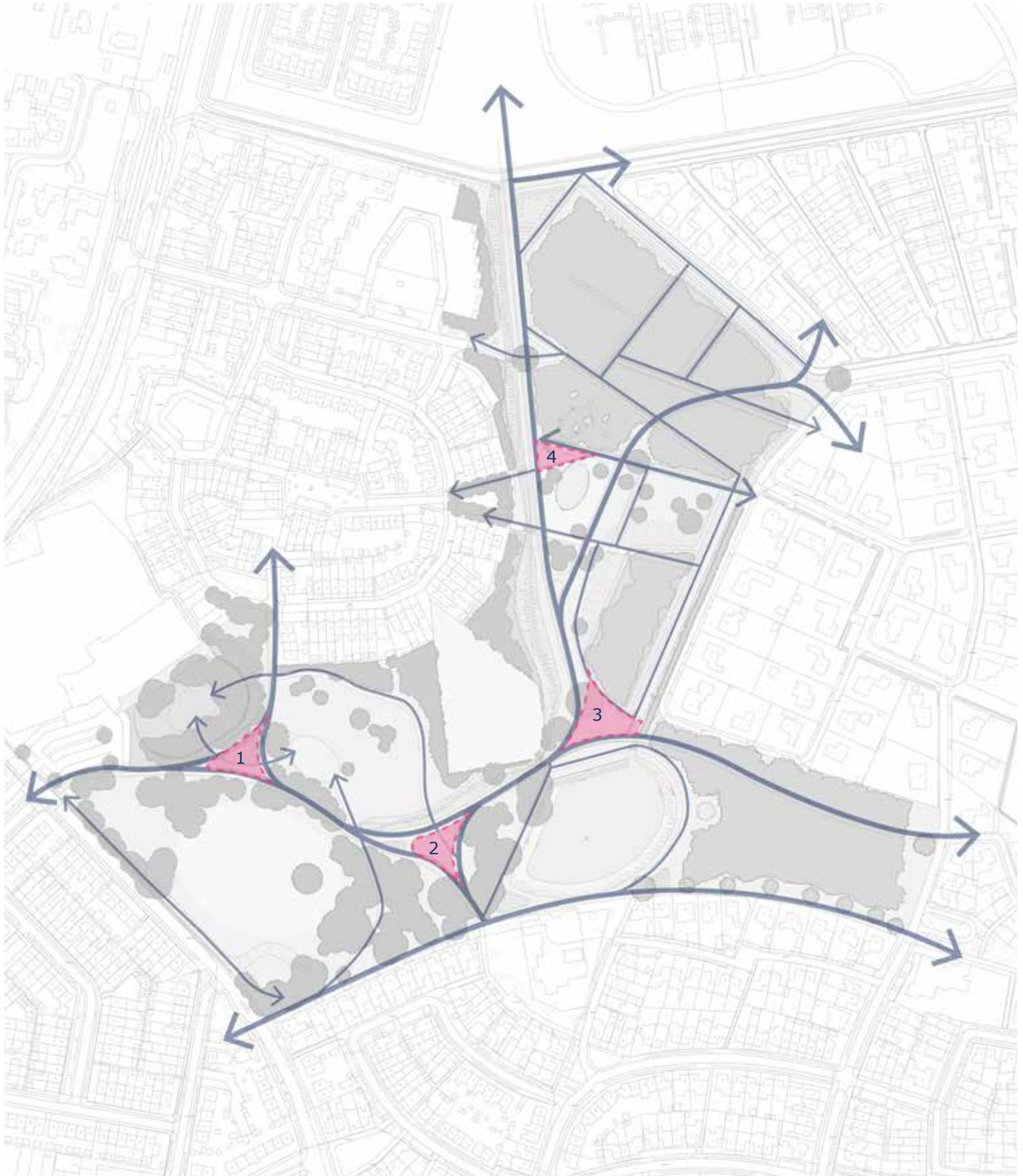
Routes (C)

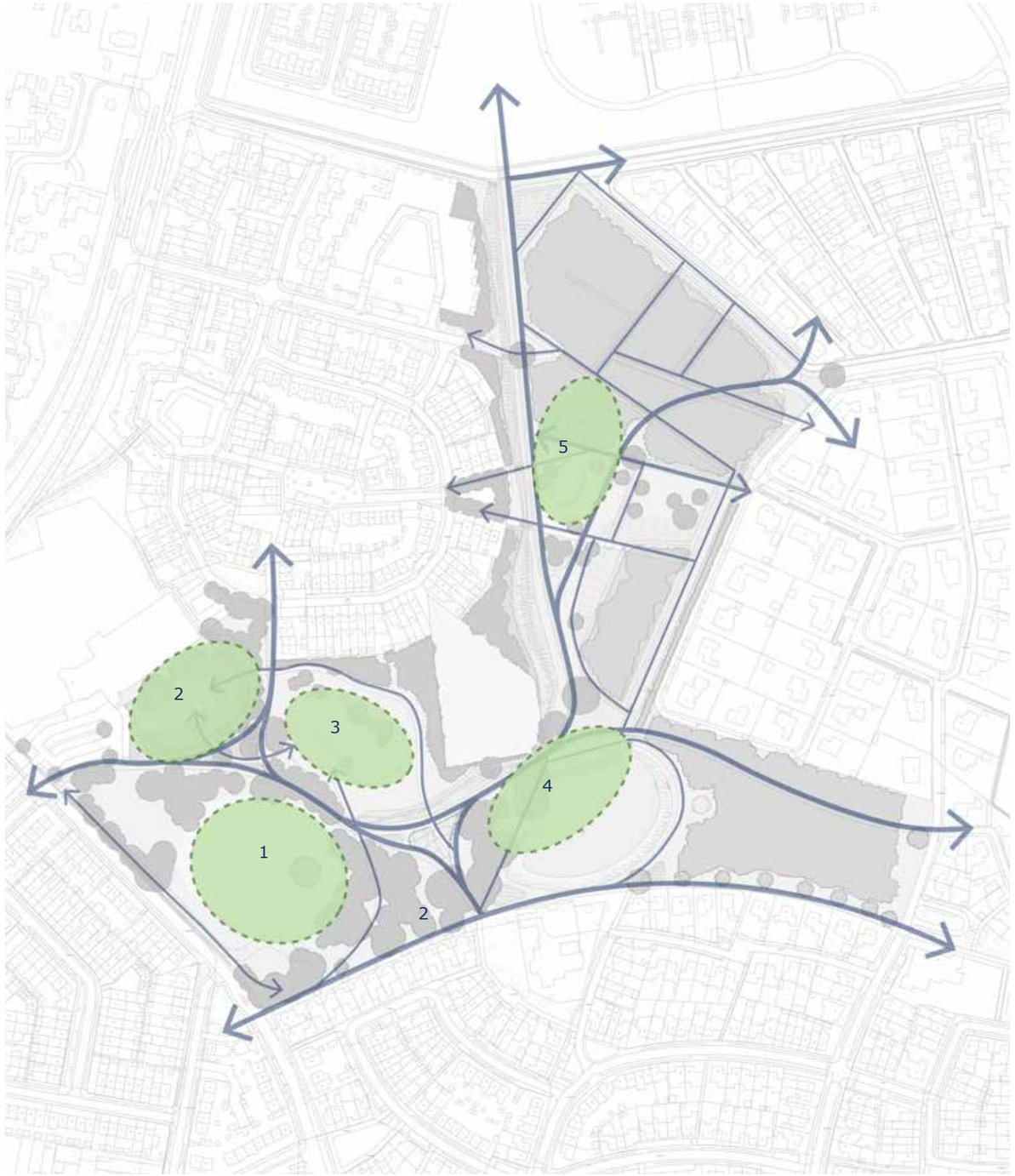
Entrees (C)

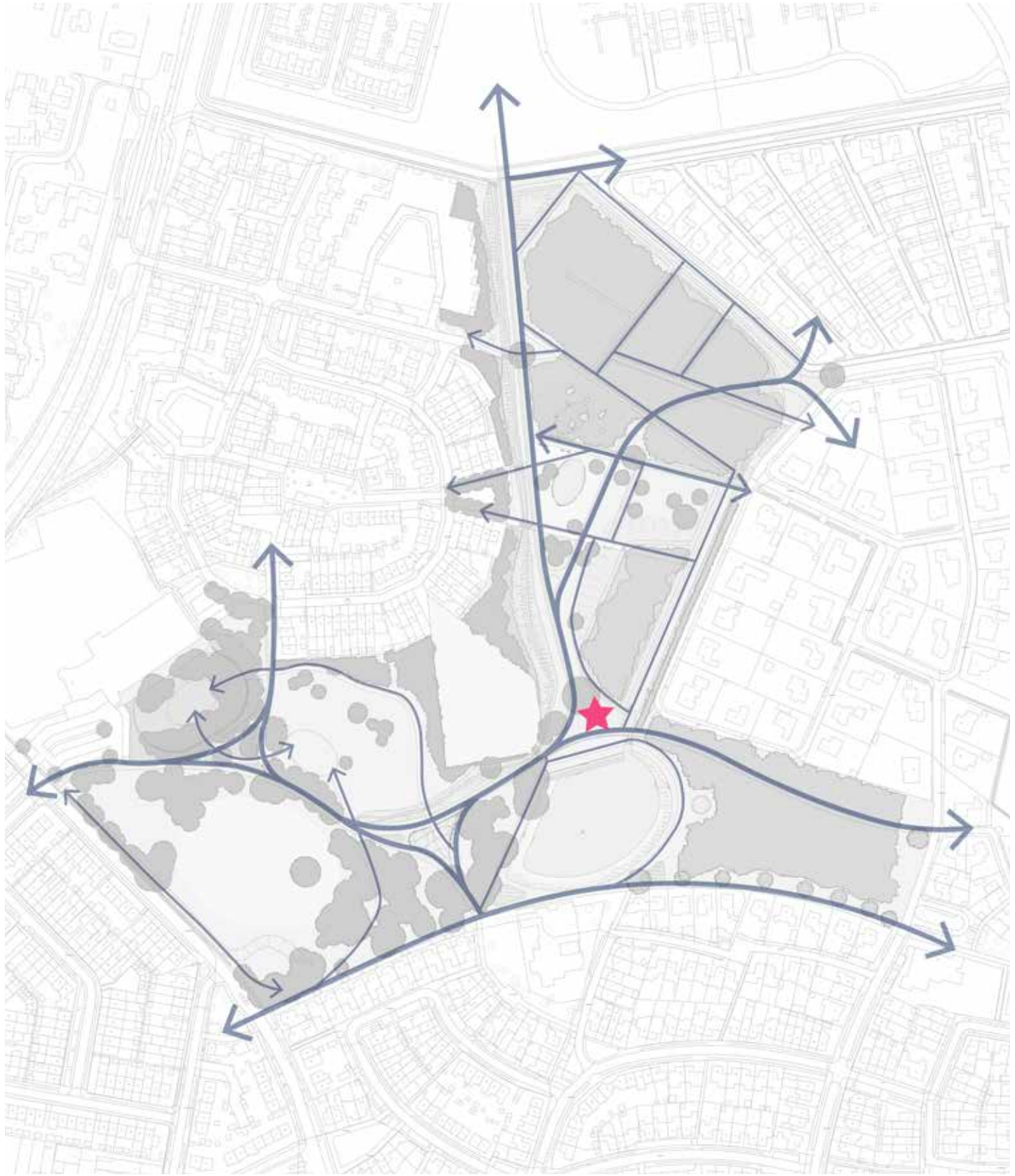
Zichtlijnen vanaf de entrees en door het park (C)

Ontmoetingsplekken (D)

Sport- en spelzones (E)

Horeca (tijdelijk) (F)

Horeca (tijdelijk)

C. Routes, zichtlijnen en entrees
De routes, paden en zichtlijnen zijn op strategische locaties gepositioneerd. De routes verbinden de wijken. De entrees zijn verbijzonderd door een mooie ruimte, een zichtlijn, bijzondere brug of voorziening.

D. Ontmoetingsplekken
Op vier locaties worden ontmoetingsplekken ingericht. Dit zijn overzichtelijke plekken met bankjes langs routes waar wat te zien of te beleven is, bijvoorbeeld mooie uitzichten over een vijver, beleeftuin, natuur of speeltuin.

We stellen de volgende signatuur voor elk van deze ontmoetingsplekken:
- 1: de bos- en stinzentuin
- 2: de vlinder- en bloementuin
- 3: het grasplein met de vijveroevers
- 4: het pleintje bij de grote speeltuin

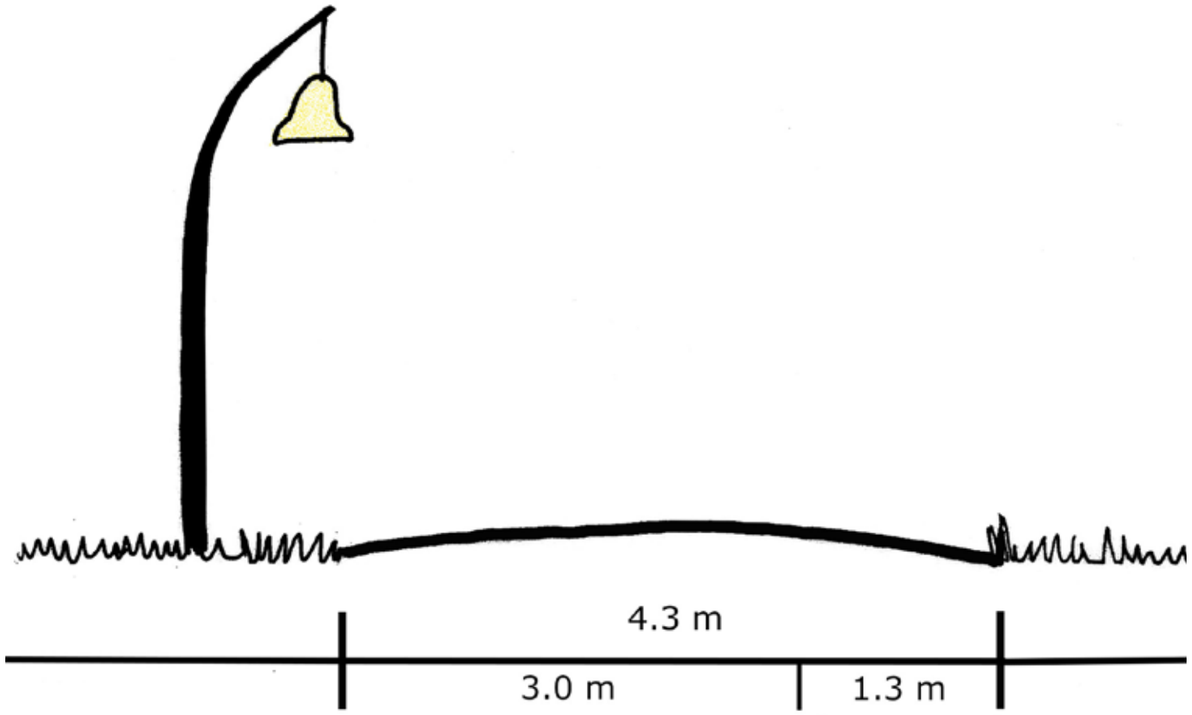
De invulling van deze ontmoetingsplekken kan veranderen in de tijd (de boeken van de boekenkast).

E. Sport- en spelzones
Er zijn vijf zones waar activiteiten kunnen plaatsvinden. Deze activiteiten kunnen een tijdelijk óf permanent karakter hebben.

Binnen het raamwerk zijn de locaties van de sport en spelzones tot op zeker hoogte uitwisselbaar en multifunctioneel inzetbaar. Ook kan de invulling veranderen in de tijd (de boeken van de boekenkast).

We onderscheiden de volgende zones:
- 1: Het evenementenveld
- 2: Het hondenloslooperrrein de Kluifzwam.
- 3: De (urban) sport- en spellocatie
- 4: Grasplein met oevers van de vijver
- 5: Open parkweide met grote speeltuin

F. Horeca (tijdelijk)
Een van de geuite wensen is een horecaplek in het park. Op het grasplein bij de nieuwe vijver in het hart van het park is een prachtige plek voor een (tijdelijke) standplaats. Te denken valt aan een koffiekar, foodtruck of ijscokar.

Profiel parkpad

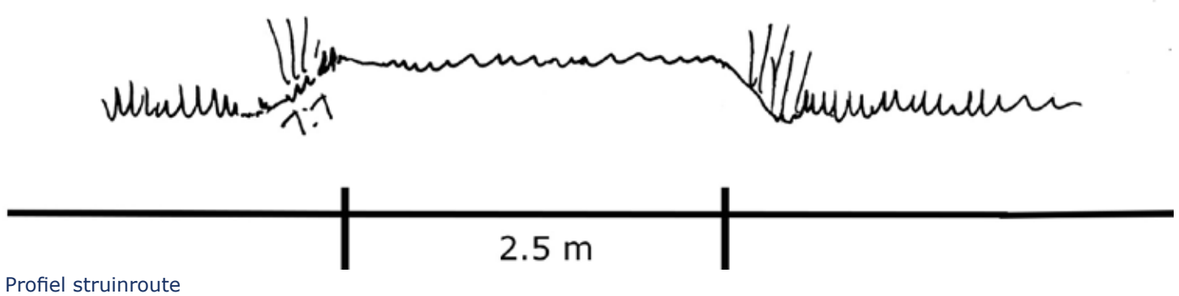

Moodboard beeldkwaliteit parkpad

Profiel struinroute

4.2 Routes

Het patroon van routes is geïnspireerd op de vormentaal van de route rondom het evenementenveld. De driehoekige knooppunten die ontstaan worden ontwikkeld als ontmoetings- en belevingsplekken.

Er zijn twee type routes:
- Het parkpad
- De stuinroutes

Parkpad
Het parkpad verbindt de wijken en heeft een eigen signatuur die mede de beeldtaal van het park gaat vormen. De uitstraling is uitnodigend en inclusief; de hele breedte kan gebruikt worden voor fietsen, skeeleren, skateboarden, rolschaatsen, wandelen, wandelen met rollatoren, rolstoelen en kinderwagens. Kortom een comfortabel pad voor iedereen.

De routes zijn royaal van formaat en multifunctioneel. Het parkpad bestaat uit een zone van 3 meter voor alles op wielen en 1,30 meter voor voetgangers en hardlopers.

Het parkpad bestaat uit asfalt in een warme zacht-okergele kleur. Er wordt een zichtbare scheiding tussen het fietsgedeelte en het voetgangersgedeelte gemaakt door middel van markeringen en een kleurnuance in de toplaag. De markering kunnen ‘ogen of punaises’ zijn met het kloklogo van Asten.

De parkpaden zijn verlicht (zie afbeelding blz 16).

Struinroutes
De struinroutes zijn kleinschaliger en meer ingericht op individueel gebruik en het maken van ommetjes. De struinpaden zijn gras- of zandpaden die licht verhoogd boven maaiveld zijn aangelegd. Incidenteel kunnen het ook halfverharde paden in zandkleur aanwezig zijn.

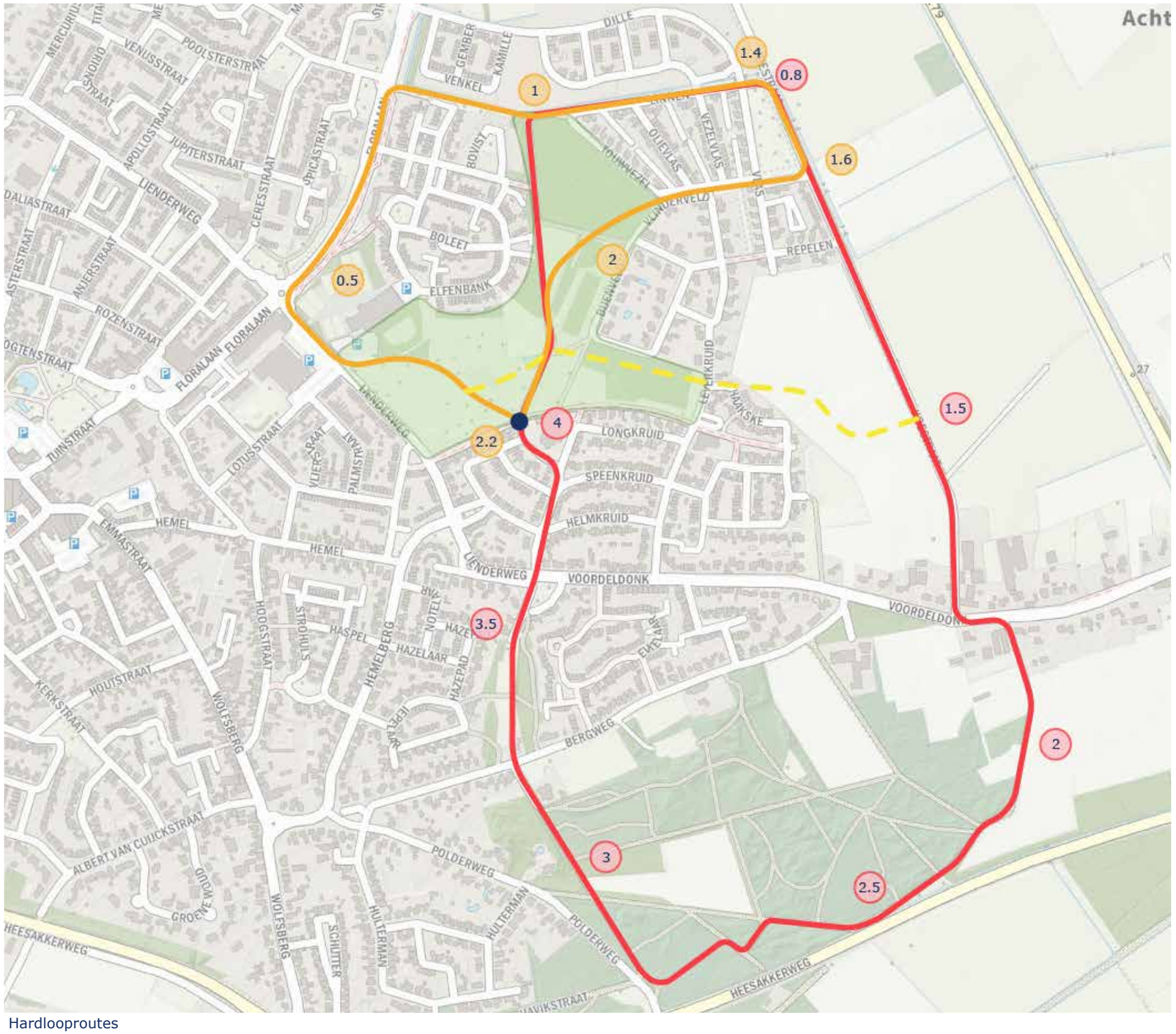

Verlichting langs parkpad

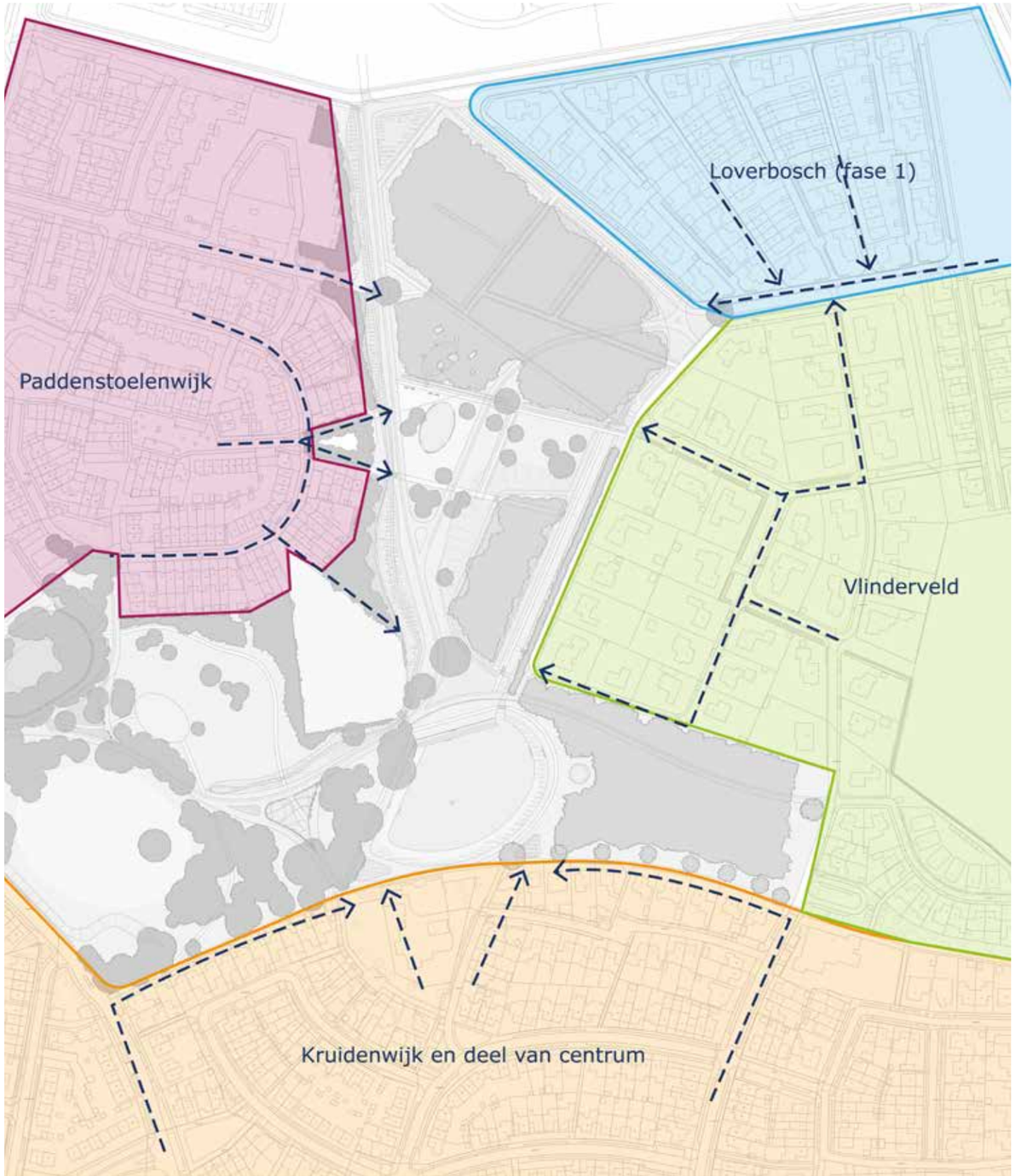
Netwerk van paden
Ten opzichte van de huidige situatie is er een veel groter aanbod aan logische en sociaal veilige routes tussen de wijken. Ook het aantal kleinere ommetjes is aanzienlijk vergroot. Ommetjes kunnen hierbij volledig in het park liggen of deels in de omliggende wijken.

Hardlooproutes
Voor hardlopers is er een grote ronde te maken door het park aansluitend op de directe groenstructuren in de omgeving. Mogelijk nieuwe wandelroutes en of ommetjes kunnen door de VVV in kaart gebracht later, op basis van concrete mogelijkheden in en rond het park.

Inclusief en veilig
De paden zijn veilig zowel fysiek (bijv. verkeersveilig) als sociaal (bijv. goed verlicht). Routes zijn zo ingericht dat ook kinderen, ouderen en mensen met een beperking veilig en zelfstandig kunnen lopen (en indien mogelijk fietsen, evt. met hulpmiddel). Dit maakt bewegen makkelijk voor een ieder en stimuleert de verbinding tussen wijken.

Hardlooproutes

Duurzaam watersysteem in het park, opvang van het hemelwater van omringende wijken

4.3 Watersysteem

Het klimaat verandert. Het wordt warmer en de weersextremen nemen toe. Dat veroorzaakt gezondheidsrisico's zoals hittestress en UV straling maar ook zorgen over wateroverlast. Het is daarom belangrijk dat er in de directe leefomgeving voldoende plekken zijn om de negatieve gevolgen van klimaatverandering te beperken. Het park met voldoende water is voor omwonende een verkoelende en veilige plek in periodes van hitte en hoge UV-straling.

De doelstelling voor het watersysteem is het ontwikkelen van een ingenieus en flexibel systeem met voldoende bergingscapaciteit voor het regenwater uit omliggende wijken.

De Kruidenwijk en een deel van centrum zal in de nabije toekomst afgekoppeld worden en het regenwater zal in dit gebied geïnfiltreerd en geborgen moeten worden.

De riolering van de Paddenstoelenwijk is nu een gemengd system en zal in de loop der tijd omgevormd worden naar een gescheiden systeem. Bij heftige regenbuien is nu al sprake van wateroverlast, dus oppervlakkige afvloeiing naar de randen is nu al gewenst.

Het Loverbosch fase 1 en het Vlinderveld kennen een gescheiden rioleringssysteem. Het hemelwater wordt afgevoerd naar 't Loverveld, maar de huidige bergingen in het park functioneren heel slecht. Deels zijn de bergingen begroeid met opschot, soms is de maatvoering van de duikers te gering en zijn bestaande laagtes niet beheersbaar.

Ambitie duurzaam watersyteem
Bij een heftige regenbui stroomt dus in de toekomst hemelwater van verschillende zijden naar het park, van de zuidzijde vanuit de Kruidenwijk en het centrum, van de westzijde vanaf de Paddenstoelenwijk en vanaf de oostkant van Loverbosch fase 1 en het Vlinderveld.
We gebruiken deze waterstromen als de "bronnen" in het park.

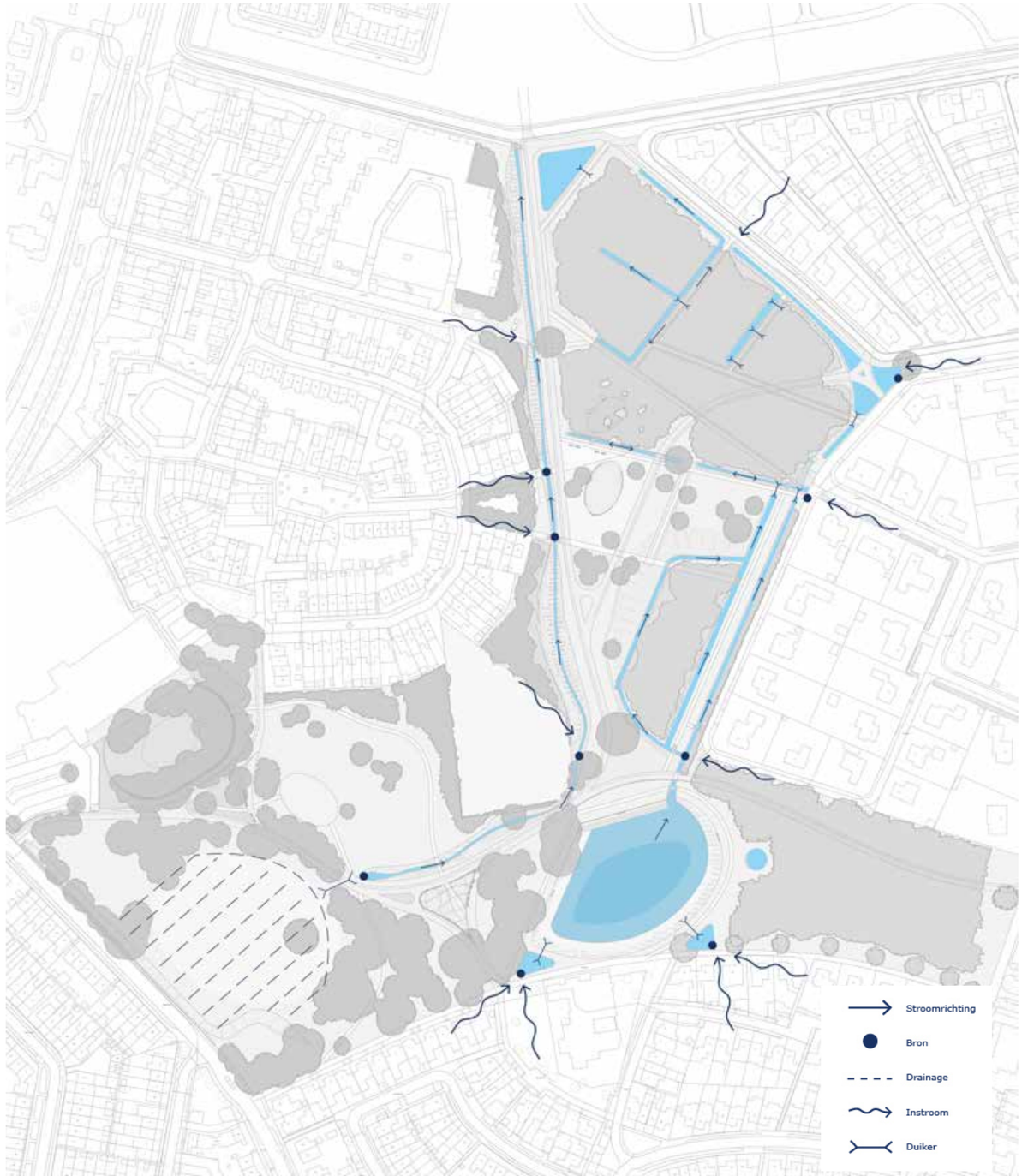
Direct bij instroom is de mogelijkheid tot bezinken in een moeraslaagte of een poel, zogenaamde helofytenfilter. Dit is noodzakelijk om de oppervlaktewaterkwaliteit goed te houden. Eventuele verontreinigingen van de wegen, meegevoerd met het water uit het hemelwaterriool, kan door de beplanting worden opgenomen of bezinken op de bodem van het helofytenfilter, voordat het water verder stroomt.

Uitgangspunten zijn een regelbaar systeem wat onder vrij verval van het zuiden naar het noorden richting de Beekerloop stroomt en dat het water zo lang mogelijk vastgehouden wordt en infiltreert. Eén regelbaar systeem impliceert dat er mogelijkheden in het systeem zitten om water op diverse plaatsen te parkeren, na gelang de watersituatie. Aanwezigheid van water kan in droge periodes ook zeer prettig zijn voor de vegetatie. Het duurzaam watersysteem kan dan ook makkelijk calamiteiten opvangen.

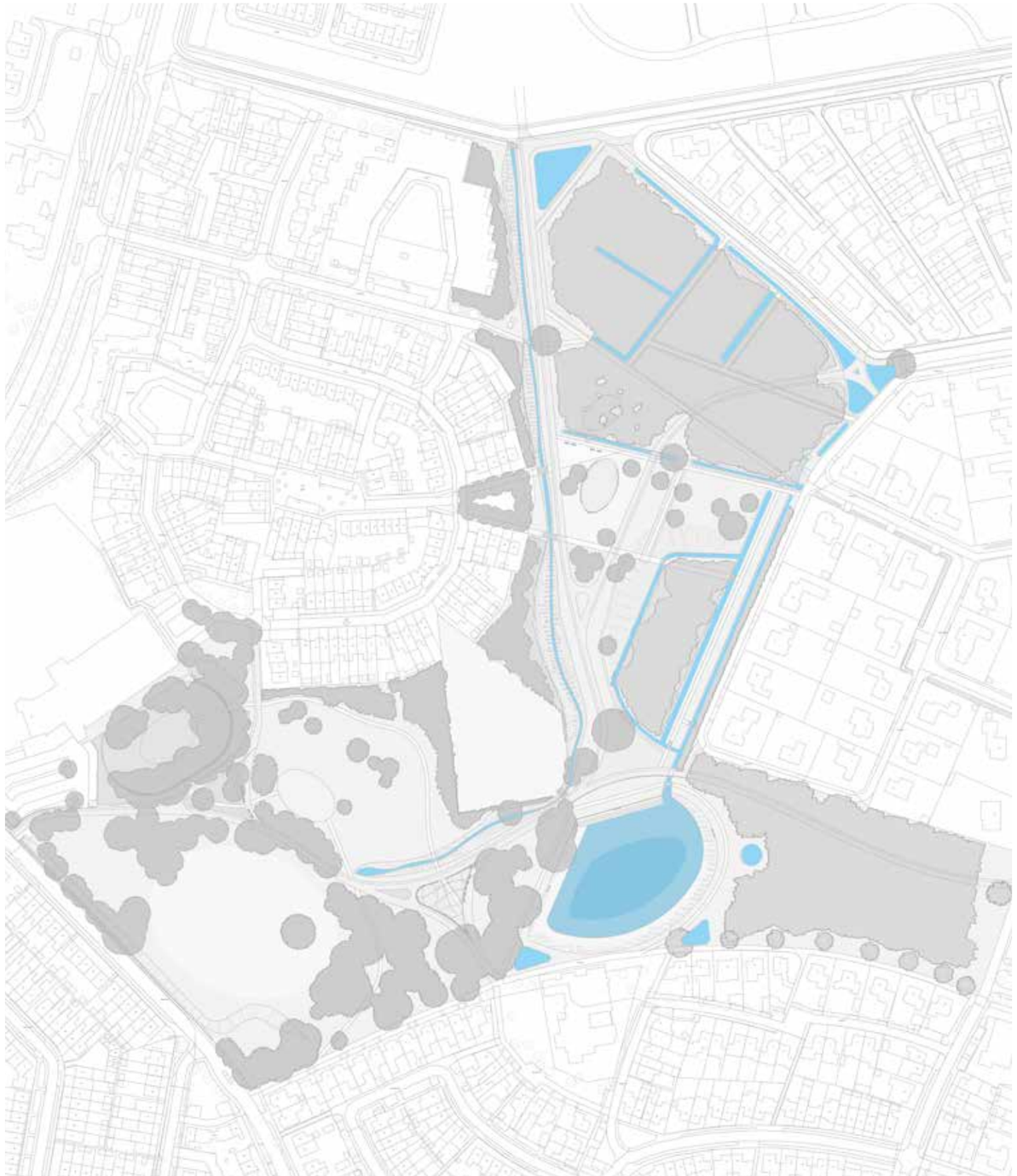
Ook is het de bedoeling door een getrapt watersysteem de waterkwaliteit door de beplanting te laten verbeteren en dat we in het Noorderbos ook water met een natuurkwaliteit kunnen hebben. Dus voordat dit water eventueel de Beekerloop in stroomt.

Het park wint veel betekenis door de introductie van het water. Door de afwisseling van drogere delen en nattere delen ontstaan veel verschillen. We komen hier in Hoofdstuk 4.4 op terug. Water geeft ook veel belevingswaarde, om die reden hebben we ook verschillende soorten water in het park geïntroduceerd, van stilstaand tot stromend, van een grote vijver tot een klein beekloopje.

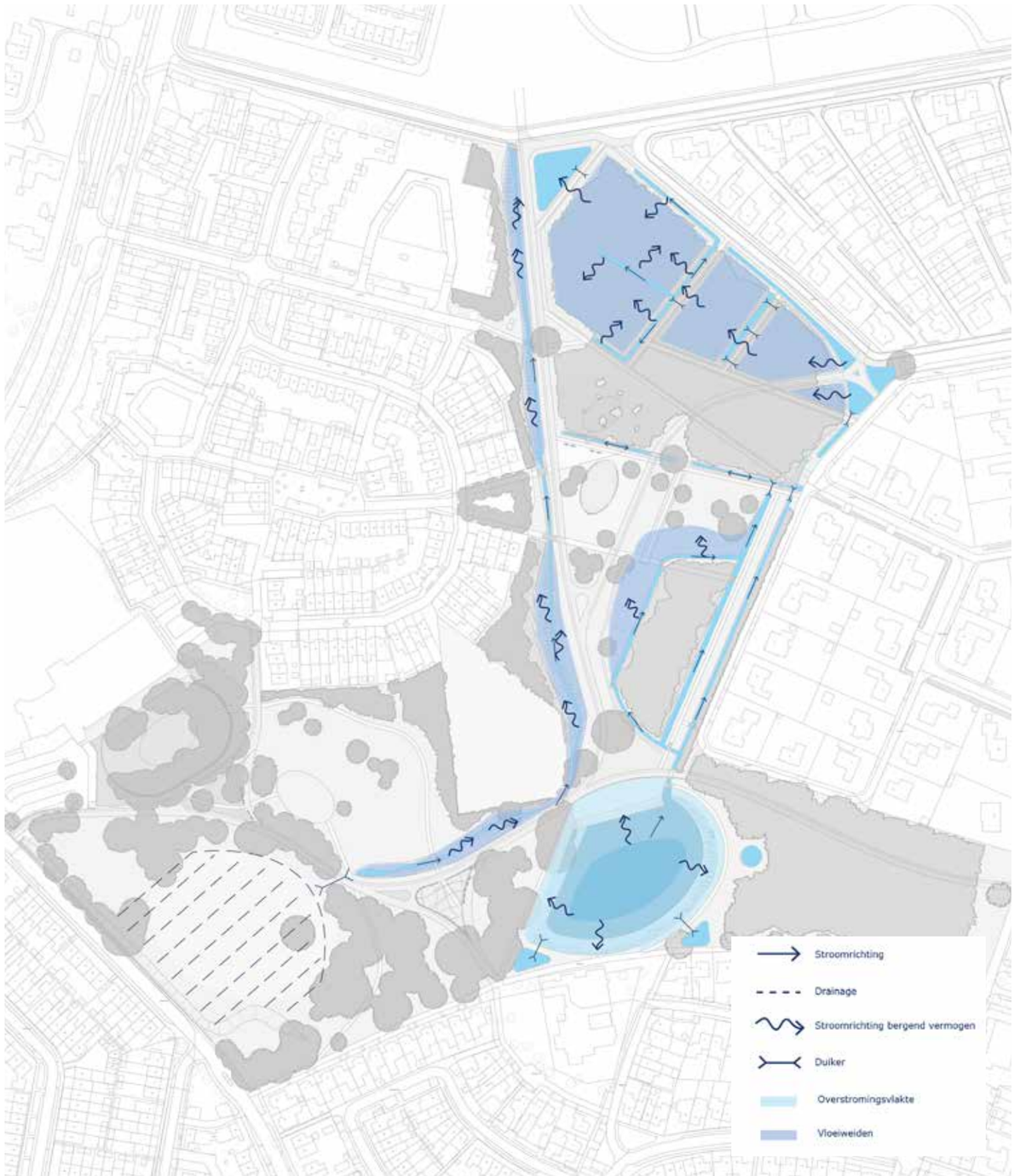
Ook binnen het park zijn waterproblemen. De slechte waterdoorlatendheid van het evenementenveld zorgt voor drasse plekken aan de noordzijde van dit veld. Voor het gebruik van het veld is dit niet wenselijk. Het voorstel is een drainagesysteem onder het veld te installeren. Het drainagewater wordt afgevoerd naar de bron van de Loverbeek, die daarna in noordelijke richting langs de rand van de Paddenstoelenwijk stroomt en door het watersysteem van de deze wijk gevoed gaat worden.

Watersysteem

Duurzaam watersysteem: Laag water

Duurzaam watersysteem: Hoog water met overstromingsvlakten

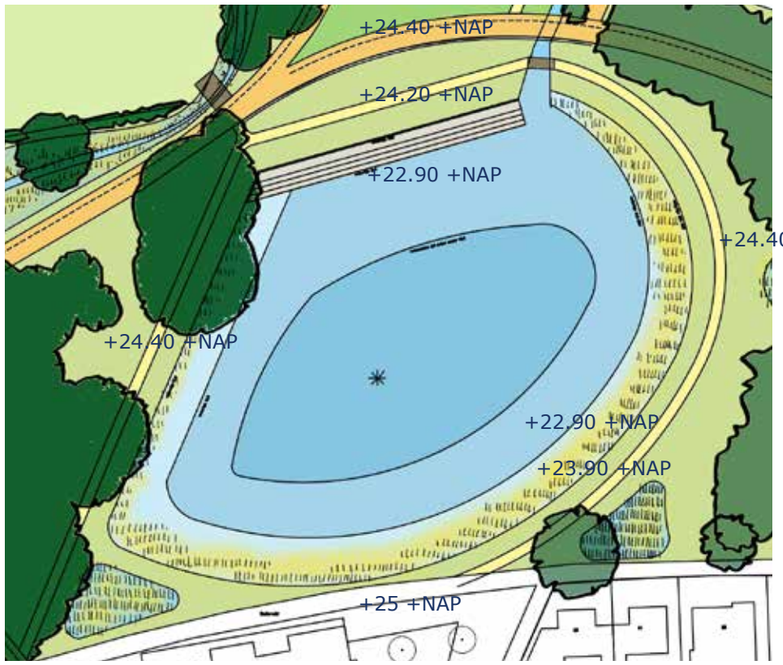
Onderdelen het duurzame watersysteem
Het duurzame watersysteem bestaat uit de volgende onderdelen;

- De vijver met bergingscapaciteit in het zuiden
- De vloeiweide
- Het vloeibos
- De Loverbeek met bron
- Moerassen en poelen

We lichten de onderdelen nader toe.

De vijver
De vijver in het zuidelijk deel van het park draagt bij aan de identiteit en verblijfskwaliteit van het park.

De vijver wordt zo vormgegeven dat er een extra waterschijf van 0,30 meter hemelwater geborgen kan worden, bovenop hoogste grondwaterstand. De instroom van het regenwater uit de Kruidenwijk en een deel van centrum wordt eerst gebufferd in twee poelen met moerasvegetatie aan weerszijden van de vijver, voordat dit water de vijver instroomt.

Vijver

Referentie van ligweide en fontein

Profiel van west naar oost, beeld bij laag water (GLG 22.9 NAP)

Referentie trappen van de vijver bij laag water, treden verdwijnen onder water bij toename van het water.

In de vijver komt een fontein, voor de beleving maar ook om verticale doorstroming in de vijver te garanderen. Deze fontein is een focuspunt in de zichtlijnen van het park.

De noordelijke oever van de vijver, op het zuiden gericht, wordt ingericht op ontmoeten en verblijven. Er worden informele zitplekken gecreëerd door een lange zitrand te maken tussen de ligweide en het parkpad. Flauwe traptreden van natuursteen lopen de vijver in. De hoogte van het waterpeil is dynamisch, bij elke waterstand kan je tot aan de waterlijn komen.

De westelijke oever van de vijver is ingericht als ligweide. De bestaande bomen geven schaduw en beschutting.

De zuidelijke en oostelijke oevers zijn natuurlijker van aard. Hier kan zich riet- en oeverbeplanting ontwikkelen dat beschutting geeft aan allerlei waterdieren.

Referentie van rand van de uitstroom vijver naar de vloeiweide

Detail aanzicht van trappen van de vijver bij laag water

Referentie trappen van de vijver bij laag water

De diepte van de vijver is minimaal 1.5 meter onder het laagste grondwaterpeil (GLG 22.9 NAP). De rietoever van de vijver is gedimensioneerd op de hoogste grondwaterstand (GHG 23.9 NAP). Rondom de vijver is een overstromingsszone tot het waterpeil van 24.20 m NAP, ingebed binnen het zitmuurtje aan de noordzijde, en de paden aan de west- en oostzijde. Deze paden liggen op de hoogte van 24.40 + NAP. Wanneer het heftig regent en de grondwaterstand hoog staat, treedt de vijver gereguleerd buiten zijn oevers.

De oevers van de vijver zijn flauw, minimaal 1:7, aan de west en oostzijde. De oever aan de zuidzijde is steiler (1:4). Hierdoor kan de vijver op natuurlijke wijze de verschillende waterstanden in zich opnemen.

De vloeiweide
Tussen de Vlinderwijk en de Paddenstoelenwijk is de bestaande waterbergingsbak overgroeid met opschot van jonge bomen.

We stellen voor om deze waterberging meer onderdeel te laten zijn van de parkbeleving. Het populierenbos blijft bestaan, omringd door greppels. Ter hoogte van de huidige waterberging wordt de oevers flauw gemaakt en het opschot gerooid. De vloeiweide die ontstaat kan bij hevige regenbuien water bergen en in droge periodes onderdeel worden van de speelweides in dit deel van het park.

Vloeiweide

Bergend vermogen vloeiweide

Ligweide

Referentie van gradiënt op de vloeiweide

Profiel van west naar oost, bij hoog water. Bij laag water staat er nagenoeg geen water op de vloeiweide.

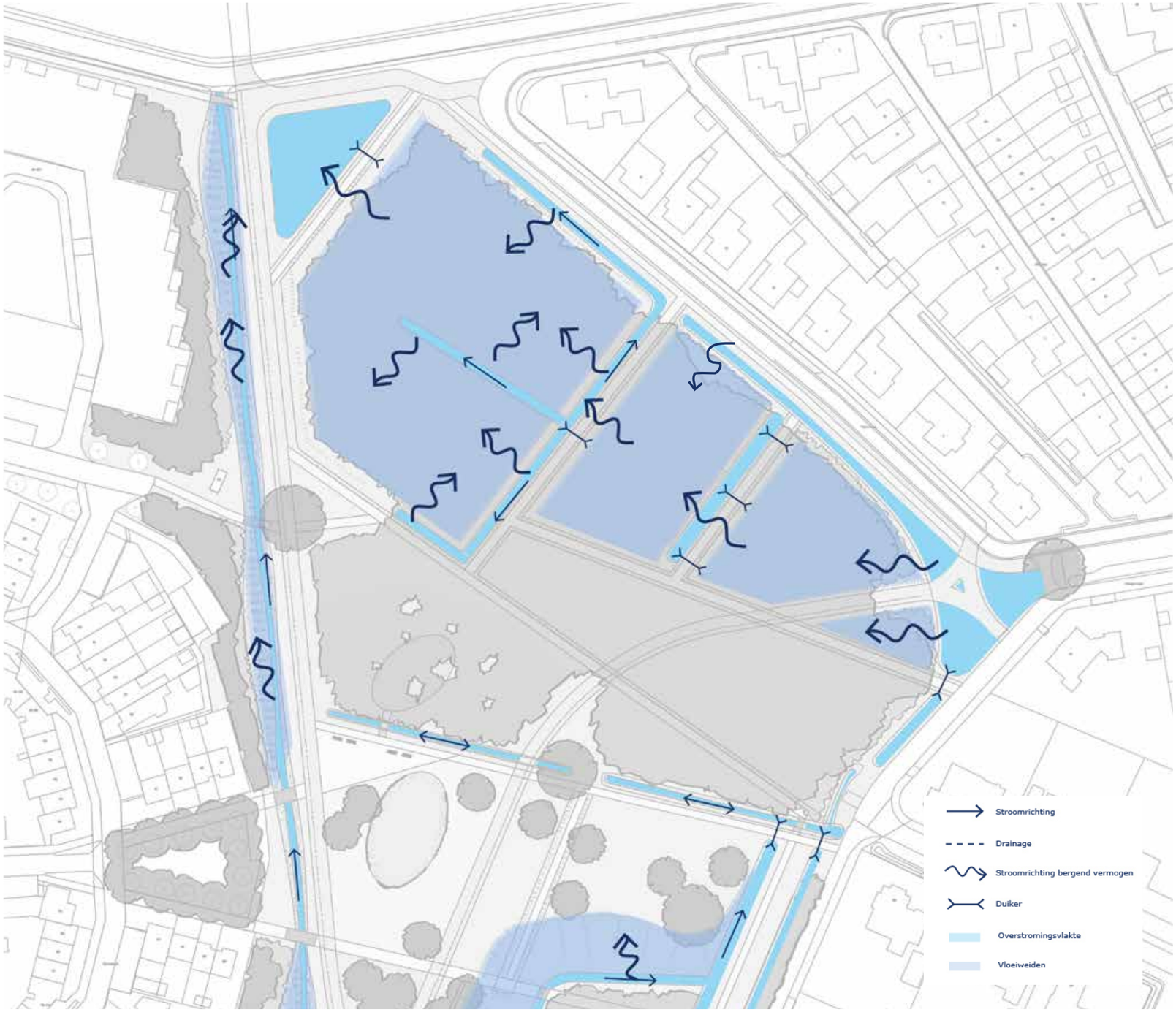
Het vloeibos
Het bestaande bos aan de noordzijde van het park blijft als structuur grotendeels behouden. We stellen een aantal ingrepen voor die voortkomen uit zowel de esthetische kwaliteit, gebruikskwaliteit alsmede de waterhuishoudkundige systeem en het beheer van dit watersysteem.

In dit hoofdstuk bespreken we het watersysteem van dit Noorderbos.

Het vloeibos is een nat bos dat ook dusdanig beheerd en (door)ontwikkeld gaat worden. Het watersysteem bestaat uit een flexibel systeem van vloeivelden in de bossen die van elkaar gescheiden zijn door dijkjes en verbonden door sloten, greppels, stuwen en regelpunten. Het systeem is regelbaar en flexibel. De dijkjes zijn noodzakelijk voor het vasthouden en reguleren van het water maar vormen ook een verfijning van het natuurpadensysteem in het park. Voor de dijkjes moeten incidenteel bomen gekapt worden maar daarvoor komt er meer boszoom en een grotere diversiteit aan bosmilieus en gradiënten (droger en natter) terug.

Vloeibos

Duurzaam watersysteem binnen het vloeibos

Referentie doorstroomopening in de bedijking

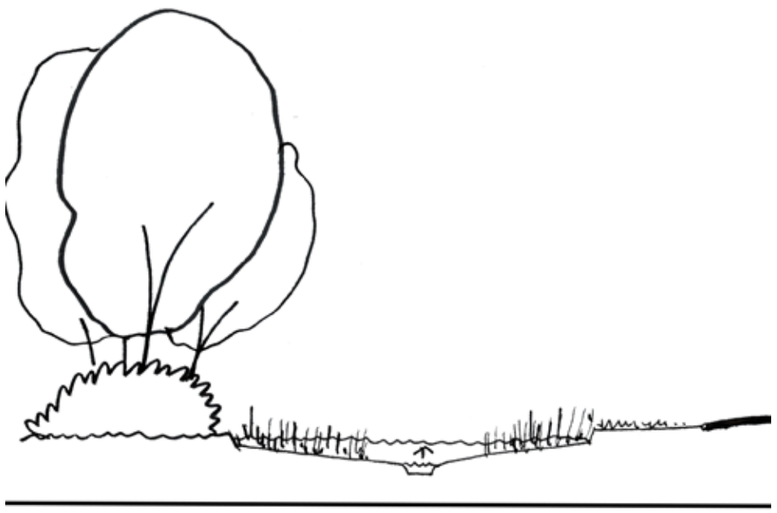
Referentie van dijkjes tussen de bosvakken

De Loverbeek
De bestaande noord-zuid georiënteerde waterloop langs de Paddenstoelenwijk wordt omgevormd tot beekloop; de Loverbeek genaamd. De beek wordt aanmerkelijk verondiept en geprofilieerd tot een accoladeprofiel.

De beekvallei wordt gedimensioneerd op de piekwaterafvoer vanuit het evenemententerrein en de Paddenstoelenwijk door het realiseren van een brede beddingen die vol kan lopen in natte periodes.

In drogere periodes bestaan de beek uit een heel klein stroompje met flauwe bloemrijke oevers en weiden.

De beek is een natte ecologische noord-zuid verbinding die aansluit op de heringerichte Beekerloop.

Verbeelding Accoladeprofiel Loverbeek

Loverbeek

Loverbeek: verschillende vegetatietypen binnen het accoladeprofiel

Stroompje van de Loverbeek bij de bron

Referentie accoladeprofiel Loverbeek

Bovenstrooms de Loverbeek door bestaande beplanting

Benedenstrooms van de Loverbeek

Inlaatpoelen, bron van de beek, uitstroompoel en natuurpoel
Op een aantal plekken wordt regenwater ingelaten in het watersysteem van het park. Dit zijn bijzondere plekken in het park die bij nadere uitwerking een verfijnde detaillering mogen krijgen die bijdragen aan de beeldtaal en identiteit van het park.

- 1: Aan de zuidzijde, langs het Dalkruid wordt regenwater vanuit de regenwater uit de Kruidenwijk en een deel van centrum ingelaten in de twee driehoekige poelen die fungeren als helofytenfilter alvorens het water de vijver instroomt.

- 2: De bestaande natuurpoel in het bos van de toekomst wordt vrijgezet van bomen en gaat onderdeel uitmaken van de boszoom van het bos van de toekomst en de natuurbeleving in het park.

- 3: Het water vanuit de Vlinderbuurt wordt verzameld op de kruising tussen Touwvezel en Vlinderveld. Hier ontstaat een open waterpartij bij de bestaande monumentale eik. Het parkpad sluit met een kenmerkende ‘vlinderbrug’ aan op de beide straten.

- 4: Aan de noordzijde is een uitstroompoel. Hier wordt het regenwater uit het park, als laatste buffer vastgehouden en gezuiverd voordat het in de Beekerloop overstroomd.

- 5: De bron van de beek is een bijzonder punt dat nader ontworpen moet worden. Dit geldt ook voor de overstort van de vijver in het greppelsysteem bij het populierenbos (6.). Beide plekken kunnen tot mooie ingenieurs kunstwerkjes uitgewerkt worden eventueel met educatieve toelichting.

Nadere technische uitwerking in het vervolg
In vervolgfasen is verdere waterhuishoudkundige uitwerking van dit systeem en een doorberekening van hydrologische modellen gewenst.

Inlaten, bijzondere kunstwerken en poelen

Referentie verbeeldingen ingenieurskunstwerken, nader te ontwerpen

Vogels in het gebied: Spotvogel

Vogels in het gebied: Groene specht

Het park in de context van de omgeving met groene en blauwe verbindingen naar het buitengebied

4.4 Natuur, biodiversiteit en beheer

Het Loverveld maakt onderdeel uit van een aaneenschakeling van groengebieden van binnen de bebouwde kom tot het buitengebied. Het Loverveld is ook wel het ‘groene centrum’ van Asten genoemd.

De doelstelling voor park ’t Loverveld is het verbeteren van de biodiversiteit in het gebied. Het groengebied kent een rijke stadsnatuur. Door het IVN zijn tussen 2018 en 2020 inventarisaties uitgevoerd naar de aanwezige flora en fauna in het gebied. Het gebied is rijk aan diverse soorten broedvogels, vlinders, insecten en vleermuizen (waaronder de Gewone dwergvleermuis en de Laatvlieger). Kleine zoogdieren zijn niet geïnventariseerd maar ongetwijfeld aanwezig.

Het bijzondere van dit bestaande gebied is de relatieve rust die in de bestaande bossen aanwezig is. Daar staat tegenover dat de bossen en delen van het park beperkt beheerd zijn met het oog op verhoging van de biodiversiteit en parkbeleving. Er zijn een aantal bosdelen met een monocultuur zoals de hoge populierenbossen en het ‘opschotbosje’ in de waterbergingsvijver.

Het ruimtelijk raamwerk van park ‘t Loverveld heeft de ambitie om meer diversiteit aan biotopen en meer gradiënten (hoog naar laag, droog naar nat), dynamische milieus en voedselrijke boszomen aan te brengen. Deels zal dit door beheer gebeuren en deel door de ingrepen die voorgesteld worden in dit plan.

Onderdelen van de groengebieden met natuurwaarde en natuurlijk beheer:

- Bossen
- Boszomen
- Water- en moeraszones
- Bloem en kruidenrijke weides
- Bloemen- en vlindertuinen

Droog bosmilieu

Nat bosmilieu

Voedselrijke zomen

Stinzenbeplanting

Kruidenrijke weides

Oever en watervegetaties

Natuurzones

Bossen
Er zijn drie boskernen in het plan:
- Bos van de toekomst
- Populierenbos
- Noorderbos

Bos van de Toekomst
Het bos van de toekomst zal via beheer toegroeien naar een divers natuurlijk bosbiotoop. Het ruimtelijk raamwerk stelt een parkpad voor dat het bos doorsnijdt en een verbinding maakt tussen de Kruidenwijk, Vlinderveld en het park. De overige delen van het bos blijven slecht toegankelijk en worden beheerd als stille boskernen.

Populierenbos
Het populierenbos in het hart van het park vormt een stevige ruggengraat. Het ruimtelijk raamwerk maakt via een greppelsysteem dit bos beperkt toegankelijk op uitzondering van een oost-west natuurpad in het noordelijke deel. Het populierenbos moet via beheer, in fases, omgevormd worden tot een gemengd natuurbos.

Noorderbos|vloeibos
Dit bos is momenteel zeer nat en ondoordringbaar en daarmee onbeheersbaar op de meeste delen. Het ruimtelijk raamwerk maakt onderscheid tussen het drogere bosdeel met voornamelijk populieren in het en het nattere deel aan de noordoostzijde. Het drogere bosdeel kan via beheer omgevormd worden tot een biodivers bos. Het natte deel blijft een vloeibos met natte onbereikbare natuurkernen. Om het water beheersbaar te maken wordt voorgesteld om een systeem van dijkjes door het bos te maken ten behoeve van het vasthouden en reguleren van de waterberging. Dit netwerk van dijkjes is meteen ook een netwerk van beheerpaden en natuurstruinpaden.

Groen ook goed voor de mens
Biodivers groen doet goed voor de mens. Men komt tot rust in een groene omgeving én het is een belangrijke plek voor verkoeling, voor rust en ontspanning. Een natuurlijke en afwisselende omgeving kan een positieve invloed hebben op de gezondheid. Het buiten zijn in een biodiverse en groene ruimte helpt bij herstel van stress, aandachtsmoeheid en depressie.

Boszomen
Alle bossen krijgen een boszoom met inheemse voedselrijke struweel. De bestaande boszomen langs de Paddenstoelenwijk kunnen via omvormingsbeheer biodiverser gemaakt worden.

Water- en moeraszones
Het netwerk van water en moeraszones bestaat uit:
- Loverbeek
- Greppelnetwerk
- Oevers van de vijver
- Helofytenfilters en poelen

Voor het hele water en moerasnetwerk geldt dat er gestreefd wordt naar zoveel mogelijk gradiënten, flauwe oevers en micromilieu ’s. Doelsoorten voor dit milieu zijn o.a. amfibieën, vlinders, insecten.

Bloem- en kruidenrijke weides
Onder de flauwe oevers van de water- en moeraszones worden ecologisch beheerd tot een bloem- en kruidenrijke weides. Doelsoorten voor dit milieu zijn o.a. vlinders, insecten, kleine zoogdieren, vogels.

Bloemen- en vlindertuinen
Bij de driehoekige ontmoetingsplekken in het park worden tuinen of tuinachtige beplanting ontwikkeld die naast sfeer en kleur en geur ook als voedsel- en waardplanten voor vlinders kan dienen.

Nadere uitwerking beheerplannen in het vervolg
Voor alle drie de bossen geldt dat het maken van een toekomstvisie en beheervisie/beheerplan voor de houtopstanden in een vervolgtraject verder worden uitgewerkt.
Ook voor de andere parkzones zoals de poelen, het watersysteem met de natuurlijke oevers, de bloemrijke graslanden, het evenementenveld en de sport en spelplekken, de ligweides, de bloementuin etc. wordt een maatwerk beheerplan opgesteld waarbij er duidelijk onderscheid gemaakt gaat worden tussen zones met ecologisch beheer en zones met cultuurlijk beheer.

Boszomen

Egelantiersroos in de boszoom

Water- en moeraszones

Bloem- en kruidenrijke weides

4.5 Een gezond en inclusief park

Eén van de doelstellingen van het park is dat het park de gezondheid van de gebruikers bevorderd en het een inclusief park wordt. Dit vraagt om aandacht voor een gezonde en vitale leefstijl, passend bij de inwoner zelf en op een manier die bij hen past. De omgeving en de inrichting van deze omgeving heeft hier invloed op.
De gemeente Asten stimuleert zijn inwoners om hier zelf regie in te nemen en willen iedereen de kans geven om gezond op te groeien en gezonde keuzes te maken in een gezonde omgeving.

Gezond
Het park 't Loverveld kan een positieve invloed hebben op de gezondheid, omdat het mensen stimuleert om te bewegen (helpt tegen overgewicht, diabetes, hart- en vaatziekten) en ontspanning en rust biedt (helpt bij herstel van stress, aandacht moeheid en depressie). Het biedt verder ontmoetingsplekken en maakt klimaatbestendig(er): het kan helpen warmte te dempen (tegen hittestress), schaduw te bieden en wateroverlast voorkomen.

Ontmoeten
Naast een plek om gezonder te worden, is een park ook een ontmoetingsplek. Iedereen moet zich er welkom voelen en verschillende groepen uit de Astense samenleving komen elkaar tegen. Dit wil zeggen dat we van het begin af aan rekening houden met de verschillende behoeftes van de inwoners hebben. Hierdoor kan iedereen meedoen in het park, ook inwoners van wie de behoeftes anders zijn dan de norm, zoals mensen met een beperking of chronische ziekte.

Sport en bewegen
De gemeente Asten wil inwoners stimuleren om naar buiten te gaan en te gaan bewegen, door de openbare ruimte geschikt te maken voor allerlei soorten van sport en bewegingsactiviteiten. Het is ook goed voor de motorische ontwikkeling van kinderen, bevordert lenigheid en zelfredzaamheid van ouderen en helpt eenzaamheid en isolement te voorkomen. Hierbij wordt gedacht aan de routes in het park die uitnodigen om een ommetje te maken, en veilige fietspaden. Ook worden burgerinitiatieven rondom sport en bewegen zoals bijvoorbeeld Tipi Skatepark en Calisthenics gefaciliteerd.

Meedoen
In een inclusieve samenleving kan iedereen meedoen en wordt niemand gediscrimineerd of uitgesloten. Voor mensen met een beperking betekent een inclusieve samenleving dat ze meedoen op basis van gelijkheid, dat ze regie hebben over hun eigen leven en toegang hebben tot dezelfde voorzieningen en diensten als mensen zonder beperking.

De gemeente Asten streeft ernaar zo inclusief mogelijk te zijn. Ook Park 't Loverveld moet een plek zijn waar iedereen zich welkom voelt. Speeltuinen zijn goed begaanbaar en maken samen spelen tussen kinderen met en zonder een beperking mogelijk. De ontmoetingsplekken zijn een aantrekkelijke plek voor verschillende doelgroepen van jong tot oud. Fiets- en wandelpaden zijn veilig en voor iedereen toegankelijk.

Rookvrije gemeente
In de gemeente Asten is in 2021 een lokaal preventieakkoord gesloten. Hierbij is een gezamenlijke ambitie uitgesproken om kinderen en jongeren de kans te geven om in een alcohol-, rook- en middelenvrije omgeving te opgroeien. Daarom streven wij naar een rookvrij park, of een park met rookvrije zones. Hierbij hebben de plekken waar kinderen spelen of verblijven prioriteit.

4.6 Ontmoetingsplekken en tuinen in de driehoeken

Ontmoetingsplekken zijn in het park volop aanwezig, voor verschillende doelgroepen. Levendige plekken stimuleren het ontmoeten van buurtbewoners en zijn daarmee een middel tegen eenzaamheid en om de sociale cohesie te bevorderen. Bij sociale cohesie gaat het erom dat bewoners elkaar (her)kennen en naar elkaar omkijken. De behoefte aan een onderlinge band met buurtbewoners verschilt per levensfase en per persoon, voor kwetsbare groepen is dit vaak erg belangrijk. Levendigheid promoot daarnaast het daadwerkelijke gebruik van een aantrekkelijke plek. Het is belangrijk dat de ontmoetingsplekken verwelkomend en toegankelijk zijn voor iedereen.

Op vier locaties, langs de parkroute, worden ontmoetingsplekken ingericht. Dit zijn overzichtelijke, centrale plekken met bankjes, waar wat te zien of te beleven is, bijvoorbeeld mooie uitzichten over een vijver, een vlindertuin, of over natuur of speeltuin:

- De bostuin met stinzenbeplanting
- De vlinder- en bloementuin
- Grasplein met vijveroevers
- Ontmoetingsplein bij de grote speeltuin

De invulling kan in de loop der tijd veranderen.

De bostuin met stinzenbeplanting
De bostuin bestaat in de bestaande driehoek nabij de Sporthal. De stinzenbeplanting bestaat uit bodembedekkende beplanting en veel bloeiende bollen als sneeuwklokjes en krokussen in het voorjaar.
Via beheer en aanplant en het incidenteel rooien van bomen willen we de driehoek opknappen en een hogere belevingswaarde geven. Het parkpad omsluit de hele driehoek. Aan de oostzijde zijn geen fietsers gewenst. Hier staan bankjes op het parkpad die uitkijken over de speelweide met sport- en spelvoorzieningen of naar het de stinzentuin met daarachter het hondenloslooopterrein.

Ontmoetingsplekken en tuinen in de driehoeken

Ontmoetingsplekken en tuinen in de driehoeken: De vlinder- en bloementuin en het grasplein met oever naar de vijvers bij laag water

Ontmoetingsplekken en tuinen in de driehoeken: Ontmoetingspleintje bij de speeltuin bij hoog water

De vlinder- en bloementuin
In de driehoek tussen de parkpaden ten noorden van het Dalkruid wordt een vaste plantentuin voorgesteld. De tuin, met vaste planten en grassen, is het hele jaar interessant om te bekijken en te beleven. Het is echt een plek vol geur en kleur in het park, die voor vlinders en bijen aantrekkelijk is. Een uitgelezen plek om via een burgerinitiatief ingericht en beheerd te worden.

Het grasplein met oevervijvers
Tussen parkpaden en de vijver ligt het centrale driehoekig grasplein. Dit plein van (verstevigd) gras kan multifunctioneel ingezet worden voor kleine evenementen of een ijscokar.

Ontmoetingsplein bij de speeltuin
Een halfverhard pleintje met bankjes, gelegen tussen de Paddenstoelenwijk en de Vlinderwijk, nodigt uit tot ontmoetingen tussen beiden wijken.

Referentie van een vlinder- en bloementuin

Ligweide langs de vijver

De bostuin met stinzenbeplanting

Natuurlijk spelen

Voorzieningen sport, spel en beleven

4.7 Voorzieningen sport, spel en beleven

Het park met veel groen en water geeft aanleiding tot (ongeorganiseerd) sporten en spelen, bijv. om een rondje te lopen met de hond, in het hardlooprondje wat gymoefeningen op te nemen, verstoppertje te spelen of een eigen spel te verzinnen.

Sporten en spelen zijn gezond.Belangrijk is dat dit voor iedereen toegankelijk is. Dit geldt zeker ook voor kinderen: er moet voldoende ruimte zijn voor samen spelen tussen kinderen met en zonder een beperking.

Er zijn vijf zones waar activiteiten op het gebied van sport en spel kunnen plaatsvinden. Deze activiteiten kunnen een tijdelijk of permanent karakter hebben. Met uitzondering van het evenemententerrein en de vijveroevers zijn de functies uitwisselbaar en kan de invulling in de tijd wisselen.

- Het evenemententerrein
- Het hondenloslooopterrein de Kluifzwam
- De (urban) sport- en spellocatie
- Grasplein met oevers van de vijver
- Open parkweide met grote speeltuin

Het evenemententerrein
Het huidige evenemententerrein blijft in zijn geheel bestaan. De regenwaterafvoer wordt verbeterd door het aanleggen van een drainagesysteem en een doorvoer te maken van het systeem onder het hoger gelegen deel aan de noordzijde van het terrein. Deze doorvoer komt uit in de bron van de ‘Loverbeek’ en voedt deze beek.

Onderzocht kan worden of het veld ingericht kan worden als voetbalveld met (verwijderbare) doelpalen zodat het veld ook gebruikt wordt buiten de evenementen om.

Ook is vanuit de organisatoren van de evenementen de wens geuit om een wifipunt en extra kabelgoot hieraan te brengen. Extra voorzieningen zullen in de beeldtaal van het park moeten passen.

Het hondenloslooopterrein de Kluifzwam
Het huidige hondenloslooopterrein de Kluifzwam (bestaand burgerinitiatief) blijft in principe op zijn locatie. De inrichting van met name de entrees en omgrenzing kunnen verbeterd worden. Het hekwerk van het loslooopterrein wordt verplaatst naar een grotere afstand van het parkpad. Tussen het hekwerk en het parkpad wordt laagblijvend struweel aangebracht. Er komt een nieuwe entree die uitkomt op de 'stinzendriehoek'.

De (urban) sport- en spellocatie
Het ruimtelijk raamwerk geeft een locatie aan voor sport en spel op min of meer dezelfde locatie als in de huidige situatie. De maatvoering, afmeting en uitstraling is nog nader in te vullen. Het gaat om het creëren van een plek waar ongeorganiseerde sporten beoefend kunnen worden zoals een skatebaan, pumptrack, outdoor fitness toestellen. De plek moet goed toegankelijk zijn voor iedereen en in het zicht van toeschouwers en voorbijgangers. Het streven is de (aangepaste) invulling van het terrein vorm te geven middels burgerinitiatieven.

Grasplein en oevers van de vijver
Het (verstevigde) grasplein en de oevers van de nieuwe vijver vormen een nieuw hart in het park. Op het grasplein kan een tijdelijke mobiel horeca staan. Tussen het parkpad en de oevers van de vijver is een brede zitrand voorgesteld in de zon. Hier kunnen veel mensen een ijsje in de zon eten of het kan gebruikt worden als buitenklas voor bijvoorbeeld natuureducatieve doeleinden. De noord- en westoever van de vijver wordt beheerd als ligweide. Aan de noordzijde loopt een stenen trap tot aan de waterlijn. Vanwege de te verwachten dynamiek in de waterstand van de vijver kan deze trap ook tot aan de bovenste trede tijdelijk onder water komen te staan (zie hoofdstuk 4.2).

De stinzentuin met routes naar het hondenloslooopterrein de Kluifzwam en de sport- en spellocatie

De vlinder- en bloementuin als schakel tussen vijver, bron en velden

Grasplein, ligweide, traptrede en natuurlijke oevers van de vijver

Ontmoetingsplein bij de grote speeltuin

Referentie speeltuin

Parkweide en grote natuurspeeltuin
Tussen de Vlinderbuurt en de Paddenstoelenbuurt is een grote parkweide gemaakt die overzicht en ruimte biedt.

In de driehoek tussen de twee parkpaden kan een grote speeltuin gerealiseerd worden. De speeltuin kan bestaan uit een avontuurlijke natuurspeelplek in het bos voor de oudere kinderen tot 12 jaar en een speeltuin met natuurlijke materialen voor de kleinere kinderen.

In overleg met geïnteresseerde en betrokken (buurt) bewoners wordt deze inrichting van het terrein later uitgewerkt.

Referentie Urban sport

Evenemententerrein

Voorgestelde kleurenlijn

4.8 Beeldtaal inrichtingselementen en materiaalgebruik

De doelstelling is om het park een eigen signatuur te geven. Uit de omgevingsdialoog komt een beeld naar voren van een ‘natuurlijk doe- en beleefpark’. “Geen klassiek stadspark maar ook geen natuurpark”. “Iets ertussenin”. “Iets eigens voor Asten“.

In de omgevingsdialoog zijn termen als natuurlijk, bourgondisch, romantisch genoemd.

Aan inrichtingselementen onderscheiden we de volgende elementen om in een vervolgtraject uit te werken:

- Water gerelateerde objecten; bruggen, vlonders, oeverwerken en objecten om waterwerken te reguleren zoals stuwtjes en dammetjes.
- Verlichting: lichtmasten langs het parkpad
- Zitelementen zoals bankjes en zitranden
- Prullenbakken
- Sportelementen
- Speelelementen
- Overige objecten zoals hekwerken en elektriciteitskastjes indien van toepassing.

Er valt na te denken over de thema kleurgebruik, het thema vormentaal en het materiaalgebruik van de bovenstaande inrichtingselementen. Het doel is om een samenhangende beeldtaal te ontwerpen voor de lange toekomst zodat iedere ingreep bijdraagt aan de samenhang van het steeds mooier wordende park.

Kleur
Kleur is een sterk middel om eenheid te creëren. Voor een kleurpallet van Asten denken wij een en serie in de reeks van okergeel tot brons bruin. De associatie ligt op een aantal vlakken.

Asten is gelegen op een dekzandrug in de Peel. Zandkleur tot diep bruinzwarte kleuren zijn daarbij de associatie. Asten is ook bekend om zijn klokkengieterij. Het materiaal waarmee de klokken al eeuwen wordt gemaakt is brons. Brons kent vele kleurschakeringen van okerbronsgeel tot koperbruin tot antracietbruinzwart.

Deze kleurschakering is inspiratiebron zijn voor de keuze voor kleurgebruik in het park.
Voor het parkpad stellen wij een okergele asfalt voor.
Voor meubilair kan een palet aan brons-kleurschakeringen onderzocht worden. Dit werken we graag uit in het vervolgtraject.

Vorm en materialen
Vorm van bankjes en lichtmasten kan zeer beeldbepalend zijn voor het park. De omvang en betekenis voor Asten vraagt om een eigen beeldtaal voor het meubilair.
Termen die passen bij die vormentaal van het meubilair is duurzaam, robuust, natuurlijk en een tikje romantisch.

Het steven is om zo duurzaam mogelijke en onderhoudsarme materialen te gebruiken. Beton, asfalt natuursteen, hout, staal, gietijzer of aluminium zijn geëigende materialen voor een park vanwege de duurzaamheid.

De parkpaden worden van asfalt. Overige objecten moeten nog nader gedefinieerd worden. Dit is mede afhankelijke van financieringsmogelijkheden. Hergebruik van materialen is daarbij ook een optie.

Klokkendorp

Bourgondisch

Asten

Hemels en sterrenkunde

Romantisch

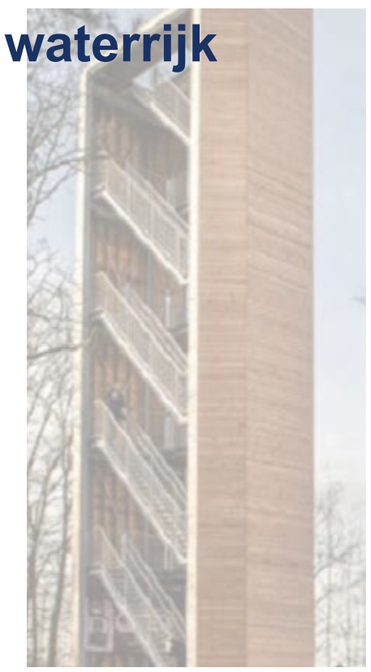

De Peel

Weids en waterrijk

Identiteit: Wat is de sfeer van Asten? Gezamenlijk onderzoek...

5. Ontwikkelingsvisie, financiering en fasering

Financiering
Op basis van het in dit boekwerk gepresenteerde raamwerk worden de noodzakelijke financiële middelen aangevraagd. Of het totale plan gerealiseerd kan worden is hiervan afhankelijk. Zodra de wijze van financiering bekend is worden in het vervolgtraject deeluitwerkingen gemaakt.
De vlekken binnen het raamwerk, de ontmoetingsplekken en locaties voor sport en spel, kunnen ingevuld of beheerd worden door burgerinitiatieven.

Fasering
Hieronder een 1e opzet voor de fasering. Een definitieve fasering van de herinrichting wordt uitgewerkt als er duidelijkheid is over de beschikbare financiële middelen.

Uitvoeren voorbereiding in de periode 2024 t/m 2026:
- Fase A: aanpassingen waterbergingen t.b.v. Loverbosch fase 1 en Vlinderveld
  Belangrijk voor planning: zo snel als mogelijk
- Fase B: aanpassingen hoofdroutes inclusief beek en evenemententerrein
  Belangrijk voor planning: is een belangrijke basis voor het plan.
- Fase C: aanpassen waterberging t.b.v. centrum
  Belangrijk voor planning: gereed voor herinrichting Julianastraat t/m Dalkruid (start voorbereiding 2026)
- Fase D t/m F: groot onderhoud groen en aanpassen overige gebied
  Belangrijk voor planning: kan nog verder faseren, bos van de toekomst (incl. pad, uiterlijk als Loverbosch fase 4 is gerealiseerd)
- Overige: aanleggen/aanpassen voorzieningen (voor zoverre nog niet gerealiseerd)
- Belangrijk voor planning:
  mede afhankelijk voortgang burgerinitiatieven

Burgerinitiatieven
Het park 't Loverveld wordt een park voor Astenaren. Zorg en aandacht maakt alles mooier.
Het park 't Loverveld biedt ruimte voor burgerinitiatieven die het park completer maken, ogen en handjes om het park mooi, schoon en biodivers te maken en leven in de brouwerij brengen.

Fasering

Vervolgacties

In hoofdlijnen zijn de belangrijkste vervolgacties:

- Het maken van een globale kostencalculatie voor het totale plan inclusief het bij de Raad vragen van financiële middelen.
- Het uitwerken van de definitieve beeldtaal (zie 4.7)
- Het uitwerken van de materialisering van het raamwerk (verharding, verlichting en straatmeubiliar)
- Het technisch uitwerken en (gefaseerd) aanleggen van het raamwerk (met name het water- en paden systeem)
- Het uitwerken van de grote (natuur) speeltuin en andere ontmoetingsplekken
- Het uitwerken van beplantingsplannen
- Het opstellen van en beheervisie/beheerplan voor het totale gebied en in het bijzonder de bosgebieden en het aanvragen van de bijbehorende beheerbudgetten
- Het begeleiden van burgerinitiatieven binnen het plangebied

Colofon

Titel:	Concept Ruimtelijk Raamwerk Park ‘t Loverveld | Asten
Opdrachtgever:	Gemeente Asten
Uitgevoerd door:	Kruit | Kok Landschapsarchitecten
Projectarchitect:	Esther Kruit
Ontwerpteam:	Esther Kruit, Mariëlle Kok, Britt de Jongh
Foto’s:	Kruit Kok Landschapsarchitecten
Projectnummer:	L2206
Documentnummer:	L2206 R007c
Datum | locatie:	17 01 2023 | Eindhoven

Adres:

Eindhoven
Strijp-S SWA 4.013
Torenallee 45
5617 BA Eindhoven
040-2516114

Oss
Raadhuislaan 2a
5341GM Oss
0412-624468

Website: www.kruitkok.nl

Email : esther@kruitkok.nl

Bij deze rapportage behoort de tekening van het voorlopig ontwerp, tekeningnummer L2006 T001d, 1:1000.

KRUIT KOK
LANDSCHAPSARCHITECTEN